

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Юридичний факультет
Кафедра правоохоронної діяльності та загальноправових дисциплін

ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 262
«Правоохоронна діяльність»,
освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність»

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
правоохоронної діяльності та
загальноправових дисциплін
Протокол № 1 від 01.09.2020 року

Чернігів 2020

Правозастосування. Методичні вказівки до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність», освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність» / Укл.: Берднік І.В. – Чернігів: Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій Національного університету «Чернігівська політехніка». – 2020. – 49 с.

Укладачі: І.В. Берднік, доцент кафедри правоохоронної діяльності та загальноправових дисциплін, к.ю.н., доцент.

Відповідальний за випуск: Козинець Олена Гаврилівна, завідувач кафедри правоохоронної діяльності та загальноправових дисциплін, к.і.н., доцент.

Рецензент: Шестак Лілія Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри трудового права, адміністративного права та процесу навчально-наукового інституту права і соціальних технологій НУ «ЧП»

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ»	7
1.1. Тематичний план навчальної дисципліни «Правозастосування»	7
1.2 Структура навчальної дисципліни	11
1.3 Теми практичних занять	13
1.4 Методи поточного та підсумкового атестаційного контролю з навчальної дисципліни «Правозастосування»	13
1.5 Критерії оцінювання та розподіл балів, які здобувачі вищої освіти протягом семестру (таблиця розроблена на основі Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти)	14
2. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	20
2.1 Тема 1. Правозастосування як особлива форма реалізації права.....	20
2.2 Тема 2. Поняття, ознаки та види правозастосовного акту	23
2.3 Тема 3. Юридична техніка	26
2.4. Тема 4. Юридичні фікції та презумпції як прийом юридичної техніки ...	29
2.5 Тема 5. Тлумачення норм права	32
2.6 Тема 6. Колізії та прогалини норм права.....	33
2.7 Тема 7. Поліцейські заходи	35
2.8 Тема 8. Кваліфікація адміністративних правопорушень, віднесених до компетенції Національної поліції України (на прикладах адміністративних справ, розглянутих судами Північного регіону).....	36
2.9 Тема 9. Кваліфікація адміністративних правопорушень, підслідних Державній прикордонній службі України (на прикладах адміністративних справ, розглянутих судами Північного регіону).....	37
2.10 Тема 10. Кваліфікація адміністративних правопорушень, підслідних Військовій інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (на прикладах адміністративних справ, розглянутих судами Північного регіону).....	38
11 Тема 11. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту.....	41
2.12 Тема 12. Проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності	42
2.13 Тема 13. Проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади та самоврядування.....	44
2.14. Тема 14. Складання проектів процесуальних документів на стадії досудового розслідування	46
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ	48

ВСТУП

Мета вивчення дисципліни полягає в оволодінні здобувачами вищої освіти теоретичними знаннями щодо поняття та вимог до застосування норм права; юридичної та фактичної кваліфікації справи у процесі застосування норм права; юридичних презумпцій та фікцій; подолання колізій між нормами права; поняття прогалін у законодавстві і шляхи їх подолання тощо, а також формування практичних навичок правильного застосування норм КУпАП, КК України, Закону України «Про Національну поліцію» тощо.

Завданнями навчальної дисципліни є поглиблене вивчення здобувачами вищої освіти положень КУпАП, КК, Закону України «Про Національну поліцію» з метою ефективного проведення досудового слідства і дізнання кримінальних правопорушень (злочинів та кримінальних проступків), кваліфікації адміністративних та кримінальних правопорушень, набуття спеціальних практичних навичок і вмій ефективного застосування поліцейських заходів та заходів адміністративного примусу для припинення кримінальних та адміністративних правопорушень у практичній діяльності по розкриттю, розслідуванню і попередженню правопорушень.

Міждисциплінарні зв'язки: теорія держави і права; конституційне право; юридична деонтологія; адміністративне право; адміністративний процес; кримінальне право; кримінальний процес;

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має набути або розширити наступні загальні (ЗК) та фахові (ФК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК-2. Здатність приймати оперативні, обґрунтовані рішення відповідно до обстановки, що склалася.

ЗК-9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК-2. Знання та розуміння застосування законодавства України, що врегульовує забезпечення та охорону прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави при наданні поліцейських послуг.

ФК-3. Здатність виконувати функціональні обов'язки в ході надання поліцейських послуг у сферах забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави та протидії злочинності.

ФК-7. Здатність припиняти виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання (ПРН), передбачені освітньою програмою:

ПРН 4. Знати та розуміти правові засади застосування поліцейських заходів та заходів адміністративного примусу для припинення кримінальних та адміністративних правопорушень.

ПРН 6. Застосовувати законодавство України, що регулює надання

поліцейських послуг, захист прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб.

ПРН 8. Застосовувати базові знання та розуміння процесуальних документів, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні правопорушення, превентивні та примусові поліцейські заходи, а також здійснення кваліфікації адміністративних правопорушень.

ПРН 17. Знати та розуміти основи кримінально-правової кваліфікації та застосовувати їх у практичних ситуаціях.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні

знати :

- поняття, ознаки і стадії застосування норм права;
- поняття і види тлумачення норм права;
- способи тлумачення норм права (мовний, логічний, системний, історичний, телеологічний (цільовий) спосіб тлумачення);
- поняття і види колізій норм права;
- поняття і види прогалин у законодавстві України;
- визначення аналогії закону, аналогії права тощо.

вміти:

- застосовувати на практиці набуті теоретичні знання;
- кваліфікувати адміністративні та кримінальні правопорушення;
- аналізувати, творчо осмислювати та логічно впорядковувати інформацію, що наявна в матеріалах адміністративного та кримінального проваджень;
- формувати навички прийняття рішень у складних слідчих ситуаціях, опанування логікою доказування у кримінальному провадженні;
- грамотно складати процесуальні документи досудового розслідування.

1 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОНАСТОСУВАННЯ»

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни «Правонастосування»

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи навчальної дисципліни «Правонастосування».

Тема 1. Правонастосування як особлива форма реалізації права

Поняття та ознаки застосування норм права. Форми реалізації норм права. Застосування норм права як специфічна форма його реалізації: поняття, ознаки. Суб'єкти застосування норм права. Підстави застосування норм права. Форми правонастосовної діяльності. Стадії застосування норм права. Основні вимоги та ефективність застосування норм права. Гарантії правильного застосування норм права.

Тема 2. Поняття, ознаки та види правонастосовного акту

Акти застосування норм права: поняття та ознаки. Критерії класифікації та види актів застосування норм права. Вимоги до правонастосовних актів: загальна характеристика. Структура правонастосовного акту: характеристика елементів. Юридична мова окремих видів правонастосовних актів.

Змістовий модуль 2. Юридична техніка та тлумачення норм права.

Тема 3. Юридична техніка

Поняття та особливості юридичної техніки. Предмет, метод юридичної техніки. Система юридичної техніки. Види юридичної техніки. Співвідношення понять «юридична техніка», «законодавча техніка» та «законодавча технологія». Загальна характеристика прийомів та правил юридичної техніки.

Тема 4. Юридичні фікції та презумпції як прийом юридичної техніки

Поняття та значення юридичної фікції як правового та соціального інструменту. Класифікація, види та значення юридичної фікції. Основні підходи до поняття юридичної презумпції. Значення та ознаки юридичної презумпції. Поняття та ознаки юридичних аксіом. Значення юридичних аксіом в інтерпретаційній та правореалізаційній техніці. Поняття та значення преюдиції. Класифікація видів преюдиції. Поняття, значення та функції

юридичних символів. Класифікація юридичних символів. Поняття юридичного застереження. Правові застереження та Конституція України.

Тема 5. Тлумачення норм права

Поняття і види тлумачення норм права. Діяльність Конституційного Суду України з тлумачення Конституції та законів України. Способи тлумачення норм права. Мовний спосіб тлумачення. Логічний спосіб тлумачення. Системний спосіб тлумачення. Історичний спосіб тлумачення. Кваліфікація зловживання правом. Тлумачення юридичних презумпцій і юридичних фікцій. Способи тлумачення Конституції та законів. Особливості тлумачення Конституційним Судом України Конституції та законів України.

Тема 6. Колізії та прогалини норм права

Поняття та види колізій норм права. Причини виникнення колізій норм права. Колізії норм права рівної юридичної сили. Способи зменшення колізійності законодавства. Подолання змістовних колізій норм права шляхом застосування принципу «спеціальної норми». Особливості подолання темпоральних колізій норм права в продовжуваних правовідносинах. Співвідношення принципів подолання колізій норм права.

Змістовний модуль 3. Застосування норм адміністративного права в діяльності правоохоронних органів

Тема 7. Поліцейські заходи

Вимоги до поліцейського заходу. Види поліцейських заходів. Превентивні поліцейські заходи: перевірка документів особи; опитування особи; поверхнева перевірка і огляд; зупинення транспортного засобу; вимога залишити місце і обмеження доступу до визначеної території; обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю; проникнення до житла чи іншого володіння особи; перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ; застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису; перевірка дотримання обмежень, установлених законом стосовно осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та інших категорій осіб; поліцейське піклування.

Поліцейські заходи примусу: фізичний вплив (сила); застосування спеціальних засобів; застосування вогнепальної зброї.

Тема 8. Кваліфікація адміністративних правопорушень, віднесених до компетенції Національної поліції України (на прикладах адміністративних справ, розглянутих судами Північного регіону)

Кваліфікація адміністративних правопорушень про порушення громадського порядку, правил дорожнього руху, правил паркування транспортних засобів, правил, що забезпечують безпеку руху транспорту, правил користування засобами транспорту, правил, спрямованих на забезпечення схоронності вантажів на транспорті, а також інших правопорушень, передбачених ст. 222 КУпАП.

Тема 9. Кваліфікація адміністративних правопорушень, підслідних Державній прикордонній службі України (на прикладах адміністративних справ, розглянутих судами Північного регіону)

Кваліфікація адміністративних правопорушень, пов'язаних з порушенням прикордонного режиму, режиму в пунктах пропуску через державний кордон України або режимних правил у контрольних пунктах в'їзду - виїзду, порушенням іноземцями та особами без громадянства правил перебування в Україні і транзитного проїзду через її територію, невиконанням рішення про заборону в'їзду в Україну, порушенням порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України або виїзду з неї, а також з порушенням порядку в'їзду до району проведення антитерористичної операції або виїзду з нього (стаття 202 КУпАП, частина друга статті 203 КУпАП, стаття 203-1 КУпАП (щодо порушень, виявлених у пункті пропуску (пункті контролю) через державний кордон України, контрольному пункті в'їзду-виїзду або контрольованому прикордонному районі), статті 204-2, 204-4 КУпАП).

Тема 10. Кваліфікація адміністративних правопорушень, підслідних Військовій інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (на прикладах адміністративних справ, розглянутих судами Північного регіону)

Кваліфікація адміністративних правопорушень про вчинені водіями військових транспортних засобів - військовослужбовцями, військовозобов'язаними та резервістами під час проходження зборів, а також працівниками Збройних Сил України під час виконання ними службових обов'язків правопорушення, передбачені частинами першою, четвертою і п'ятою статті 121 КУпАП, статтею 121-1 КУпАП, частинами першою, другою і третьою статті 122 КУпАП, частиною першою статті 123 КУпАП, статтями 124-1 - 126 КУпАП, статтею 132-1 КУпАП.

Змістовний модуль 4. Кваліфікація кримінальних правопорушень, підслідних правоохоронним органам (на прикладах кримінальних проваджень, розглянутих судами Північного регіону)

Тема 11. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Безпека руху та експлуатації транспорту – транспортна безпека – як об’єкт кримінально-правової охорони.

Поняття та ознаки кримінальних правопорушень проти транспортної безпеки. Місце цих кримінальних правопорушень у структурі злочинності. Соціальна обумовленість криміналізації суспільно небезпечних діянь, що порушують транспортну безпеку. Види кримінальних правопорушень проти транспортної безпеки: кримінальні правопорушення проти безпеки руху чи експлуатації залізничного, водного, повітряного транспорту; кримінальні правопорушення проти безпеки руху чи експлуатації автомобільного транспорту та міського електротранспорту; інші кримінальні правопорушення проти транспортної безпеки.

Кваліфікація кримінальних правопорушень проти безпеки руху чи експлуатації автомобільного транспорту та міського електротранспорту: порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами; випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації; порушення правил, норм і стандартів, що стосуються убезпечення дорожнього руху; незаконне заволодіння транспортним засобом; знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу.

Інші кримінальні правопорушення проти транспортної безпеки: порушення чинних на транспорті правил; пошкодження об’єктів магістральних нафто-, газо- та нафтопродуктопроводів.

Тема 12. Проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності

Громадський порядок та суспільна моральність як об’єкти кримінально-правової охорони. Поняття та ознаки кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності. Місце цих кримінальних правопорушень у структурі злочинності. Соціальна обумовленість встановлення кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності. Види цих кримінальних правопорушень: кримінальні правопорушення проти громадського порядку; кримінальні правопорушення проти суспільної моралі.

Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку: групове порушення громадського порядку; масові заворушення; заклики та вчинення дій, що загрожують громадському порядку; хуліганство.

Тема 13. Проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади та самоврядування

Поняття та ознаки кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. Місце цих кримінальних правопорушень у структурі злочинності. Соціальна обумовленість встановлення кримінальної відповідальності за ці кримінальні правопорушення. Види означених кримінальних правопорушень: кримінальні правопорушення проти порядку використання державних символів: кримінальні правопорушення проти нормальної діяльності громадських організацій та об'єднань; кримінальні правопорушення проти нормальної діяльності представників влади та членів громадських формувань; кримінальні правопорушення проти порядку використання документів та засобів отримання інформації; інші кримінальні правопорушення проти авторитету держави і діяльності громадських об'єднань.

Кримінальні правопорушення проти порядку використання державних символів: наруга над державним символом; незаконне підняття Державного Прапора України на річковому або морському судні.

Кримінальні правопорушення проти нормальної діяльності громадських організацій та об'єднань: незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій; захоплення державних або громадських будівель чи споруд, умисне пошкодження ліній зв'язку.

Кримінальні правопорушення проти порядку використання документів та засобів отримання інформації: викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження; підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів; незаконні придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації; умисне пошкодження ліній зв'язку.

Інші кримінальні правопорушення проти авторитету держави і діяльності громадських об'єднань: самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи; підкуп працівника державного підприємства, установи чи організації; примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань; самоправство.

Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян та форми її реалізації: кримінальне покарання; звільнення від покарання; звільнення від відбування покарання.

Тема 14. Складання проектів процесуальних документів на стадії досудового розслідування

Складання проектів процесуальних документів: протоколу прийняття усної заяви про вчинене кримінальне правопорушення, заяви про вчинення злочину, повідомлення про початок досудового розслідування, доручення про проведення досудового розслідування, заяви про залучення до провадження як потерпілого, постанови про відсторонення слідчого від проведення досудового розслідування, заяви про самовідвід, повідомлення про передачу матеріалів кримінального провадження іншому слідчому органу досудового розслідування, постанови про визначення підслідності, клопотання про проведення обшуку житла, протоколу обшуку житла, клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, повідомлення про завершення досудового розслідування та надання доступу до матеріалів досудового розслідування, обвинувального акту.

1.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної форми навчання				
		Всього	У тому числі			
			Лек.	Пр.	Лаб.	С.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи навчальної дисципліни «Правозастосування»						
1	Правозастосування як особлива форма реалізації права	15	2	-	-	13
2	Поняття, ознаки та види правозастосовного акту	15	-	2	-	13
Разом за змістовим модулем 1		30	2	2	0	26
Змістовий модуль 2. Юридична техніка та тлумачення норм права						
3	Юридична техніка	7	-	2	-	5
4	Юридичні фікції та презумпції як прийом юридичної техніки	7	2	-	-	5
5	Тлумачення норм права	8	2	-	-	6
6	Колізії та прогалини норм права	8	-	2	-	6
Разом за змістовим модулем 2		30	4	4	0	22
Змістовий модуль 3. Застосування норм адміністративного права в діяльності правоохоронних органів						

7	Поліцейські заходи	7	2	-	-	5
8	Кваліфікація адміністративних правопорушень, віднесених до компетенції Національній поліції України (на прикладах адміністративних справ, розглянутих судами Північного регіону)	9	2	2	-	5
9	Кваліфікація адміністративних правопорушень, віднесених до компетенції Державної прикордонної служби України (на прикладах адміністративних справ, розглянутих судами Північного регіону)	7	2	-	-	5
10	Кваліфікація адміністративних правопорушень, віднесених до компетенції Військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (на прикладах адміністративних справ, розглянутих судами Північного регіону)	7	-	2	-	5
Разом за змістовим модулем 3		30	6	4	0	20
Змістовий модуль 4. Кваліфікація кримінальних правопорушень, підслідних правоохоронним органам (на прикладах кримінальних проваджень, розглянутих судами Північного регіону)						
11	Кваліфікація кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту	7	2	-	-	5
12	Проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності	7	-	2	-	5
13	Проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади та самоврядування	8	2	-	-	6
14	Складання проектів процесуальних документів на стадії досудового розслідування	8	-	2	-	6
Разом за змістовим модулем 4		30	4	4	0	22
Усього годин за дисципліну		120	16	14	0	90

1.3 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття, ознаки та види правозастосовного акту	2
2	Юридична техніка	2
3	Колізії та прогалини норм права	2
4	Кваліфікація адміністративних правопорушень, віднесених до компетенції Національної поліції України (на прикладах адміністративних справ, розглянутих судами Північного регіону)	2
5	Кваліфікація адміністративних правопорушень, віднесених до компетенції Військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (на прикладах адміністративних справ, розглянутих судами Північного регіону)	2
6	Проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності	2
7	Складання проектів процесуальних документів на стадії досудового розслідування	2
Разом		14

1.4 Методи поточного та підсумкового атестаційного контролю з навчальної дисципліни «Правозастосування»

У процесі поточного та проміжного контролю здійснюється перевірка засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу, набуття ними вмінь та навичок щодо вирішення практичних ситуацій, здатності самостійного опрацювання окремих тем, публічного та письмового викладу конкретних питань дисципліни.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є:

- систематичність та активність роботи на семінарських заняттях;
- активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;
- виконання самостійних практичних завдань, зокрема, вирішення задач відповідно до встановленої методики, виконання тестових завдань;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- участь у науково-пошуковій та творчій роботі;
- виконання контрольної роботи;

Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, практичних занять та консультацій.

Бали, які набрані здобувачем вищої освіти під час поточного контролю, дораховуються до модульних оцінок.

В кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом

семестру і до 40% підсумкової оцінки – на екзамені. Складання заліку є обов'язковим елементом підсумкового контролю знань для здобувач вищої освіти, які претендують на оцінку «добре» або «відмінно». Якщо здобувач вищої освіти виконав всі види робіт протягом семестру (з мінімальними вимогами до знань) та набрав 60% підсумкової оцінки (тобто «задовільно»), то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати залік. Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.

1.5 Критерії оцінювання та розподіл балів, які здобувачі вищої освіти протягом семестру (таблиця розроблена на основі Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти)

У процесі поточного та проміжного контролю здійснюється перевірка засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу, набуття ними вмінь та навичок щодо вирішення практичних ситуацій, здатності самостійного опрацювання окремих тем, публічного та письмового викладу конкретних питань дисципліни.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є:

- систематичність та активність роботи на семінарських заняттях;
- активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;
- виконання самостійних практичних завдань, зокрема, вирішення задач відповідно до встановленої методики, виконання тестових завдань;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- участь у науково-пошуковій та творчій роботі;
- виконання контрольної роботи;

Порядок оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях, а також самостійність та своєчасність здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком освітнього процесу.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставить за умови відповідності виду самостійної роботи або усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів.

**5.1. Критерії оцінювання та система балів,
які здобувач вищої освіти може отримати за виконання певних
видів робіт:**

1) робота на семінарських заняттях	до 34 балів;
1.1. відповідь на семінарському занятті	до 4 балів;
1.2. реферат	до 2 балів;
1.3. тести, практичні задачі	до 2 балів
1.4. презентація	до 2 балів;
2) контрольна робота	до 8 балів;
3) виконання самостійної роботи	до 8 балів;
4) інші види робіт (наукова робота, творчі завдання, реферування, участь в олімпіадах та круглих столах)	до 10 балів;
Всього балів за 100 бальною шкалою	60 балів
7) екзамен	до 40 балів;
Всього балів за 100 бальною шкалою	40 балів
Разом балів за 100 бальною шкалою	до 100 балів

**5.2. Критерії оцінювання знань та самостійної роботи здобувачів
вищої освіти**

Відповідь на семінарському занятті оцінюється у балах за наступними критеріями:

4 бали – здобувач вищої освіти у повному обсязі опрацював програмний матеріал (основну і додаткову літературу, джерела), має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями, вміє аналізувати норми КК, КУпАП та КПК, а також кваліфікувати діяння осіб, що вчинили адміністративне та кримінальне правопорушення, тлумачити фактичні обставини справи, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконливо їх аргументувати, здатний презентувати власне розуміння.

3 бали – здобувач вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом (опрацював основну і деяку частину додаткової літератури і джерел), узагальнює окремі факти і формулює нескладні висновки, обґрунтовує свої висновки конкретними фактами, вміє застосовувати акти правозастосування.

2 бали – здобувач вищої освіти загалом самостійно відтворює програмний матеріал (на рівні підручника), може дати стисло характеристику питання, загалом правильно розуміє основні поняття в правозастосуванні, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у матеріалі, так і у висновках, аргументація слабка.

1 бал – здобувач вищої освіти за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неповна, в ній налічується багато неточностей, головний зміст матеріалу не розкрито.

0 балів – здобувач вищої освіти не готовий до семінарського заняття або має лише приблизне уявлення про питання, що розглядається на занятті, може сказати два-три речення по суті питання, назвати деякі терміни, але не може їх пояснити, головний зміст матеріалу не розкрито.

Реферат, оцінюється у балах за наступними критеріями.

Реферат – поширений тип письмової самостійної роботи з дисципліни, який демонструє поглиблене опрацювання відповідної теми. У процесі підготовки реферату здобувач вищої освіти накопичує знання, вміння та навички роботи з різними інформаційними джерелами, готується до написання майбутніх курсових і випускних кваліфікаційних робіт. Реферат є одним з основних типів індивідуальних завдань, який підводить їх до роботи підвищеної складності, з елементами науковості, що виконується під час навчання.

Презентація реферату проходить в аудиторії на семінарському занятті, де розглядається дана тема, або може бути проведена індивідуально.

Критеріями оцінки змісту реферату є повнота висвітлення питання. Зрозумілість, наявність власної думки.

Кожен студент протягом семестру повинен підготувати один реферат на семінарське заняття.

Виконання тестових завдань, вирішення практичних задач, оцінюється у балах за наступними критеріями.

Виконання тестових завдань

- 2 бали – точні відповіді на понад 90-95% тестових питань;
- 1,5 бали – точні відповіді на 70%-89% тестових питань;
- 1 бал – точні відповіді від 50% до 69 % тестових питань;
- 0,5 бали – здобувач вищої освіти дав відповідь на меншу кількість, ніж 50% питань і показав незадовільний рівень знань з теми.

Вирішення практичних задач

При вирішенні задач здобувач вищої освіти повинен вирішити задачу згідно встановленою методикою (визначити формулу кваліфікації, юридичне формулювання обвинувачення, проаналізувати фактичні обставини справи, обґрунтувати рішення за інститутами Загальної частини КК).

- 2 бали – точна відповідь та змістовне обґрунтування рішення;
- 1,5 бали – точна відповідь та недостатнє обґрунтування рішення;

- 1 бал – не зовсім точна відповідь та недостатнє обґрунтування рішення;
- 0,5 бали – студент намагався дати відповідь, але показав незадовільний рівень знань із теми, вміння орієнтуватися в тексті нормативного акту.

Презентація

Презентації – виступи перед аудиторією зі слайдами або іншими візуальними матеріалами, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи, звіту про виконання самостійних завдань тощо. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного студента, так і колективними, тобто виступи двох та більше студентів.

За виконання контрольної роботи здобувачі вищої освіти можуть отримати max 8 балів.

Завдання (вирішення практичних задач) на контрольній роботі оцінюються таким чином.

5-4 балів – повна відповідь на питання;

3-4 балів – відповідь, яка позбавлена серйозних неточностей, але має окремі недоліки;

2-1 бали – неповна відповідь на запитання, в якій налічується не багато неточностей;

0 балів неповна відповідь на запитання, в якій налічується багато неточностей, не достатнє володіння науковим апаратом.

Завдання (тестові) на контрольній роботі.

Правильність виконання тестових завдань залежить від кількості вибраних правильних відповідей:

- 4 балів – точні відповіді на понад 90-95% тестових питань;

- 3 бали – точні відповіді на 75%-89% тестових питань;

- 2 бали – точні відповіді від 55% до 74 % тестових питань;

- 1 бали – студент дав відповідь на меншу кількість, ніж 50% питань і показав незадовільний рівень знань програмних питань.

Виконання самостійної роботи (max 8 балів за дві).

Тема має бути розкрита на належному рівні. Робота повинна мати творчий характер, продемонструвати аналітичні навички студента, його вміння працювати з бібліографією тощо.

Написання самостійної роботи практикується в освітньому процесі з метою набуття студентом необхідної професійної підготовки, формування навичок самостійного наукового пошуку, вивчення літератури по даній тематиці, аналіз різних точок зору, узагальнення матеріалу, формулювання висновків тощо.

Особливу увагу слід приділити оформленню науково-довідникового матеріалу, цитат та посилань на джерела.

Участь в олімпіадах, участь у науково-практичних конференціях,
(має до 10 балів).

Екзамен.

Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену (має до 40 балів).

Екзаменаційні білети охоплюють всю програму дисципліни і передбачають визначення рівня знань та ступеня опанування здобувачами вищої освіти компетентностей.

Умовою допуску до екзамену є виконання всіх видів навчальної роботи передбачених даною робочою програмою.

Складання екзамену є обов'язковим елементом підсумкового контролю знань для здобувачів вищої освіти, які претендують на оцінку «добре» або «відмінно». Якщо здобувач вищої освіти виконав всі види робіт протягом семестру та набрав 60% підсумкової оцінки (тобто «задовільно»), то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати екзамен.

У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані контролю роботи, завдання з самостійної дослідної роботи, невідпрацьовані семінарські заняття тощо або не набрав мінімально необхідну кількість балів – 20 балів (*тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які здобувач вищої освіти може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»*), то він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів ЧНТУ».

Для складання екзамену існують білети. Білети складаються із трьох питань.

Критерії:

- від 33 до 40 балів - відповідь повна і зміст відповіді здобувача вищої освіти повністю відповідає сутності поставленого запитання;
- від 24 до 32 балів – здобувач вищої освіти виконує всі завдання без грубих помилок;
- від 17 до 24 балів - здобувач вищої освіти допускає грубі помилки і всі питання виконані менш ніж на половину;
- не більше 16 балів - при невиконанні хоча б одного завдання білету.

Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D		
60-65	E	задовільно	не зараховано
0-59	FX	незадовільно	

2. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

2.1 Тема 1. Правозастосування як особлива форма реалізації права

1. Поняття та ознаки застосування норм права.
2. Форми реалізації норм права.
3. Застосування норм права як специфічна форма його реалізації: поняття, ознаки.
4. Суб'єкти застосування норм права.
5. Підстави застосування норм права.
6. Форми правозастосовної діяльності.
7. Стадії застосування норм права.
8. Основні вимоги та ефективність застосування норм права.
9. Гарантії правильного застосування норм права.

1. *Втілення приписів правових норм у правомірній поведінці суб'єктів права, в їх практичній діяльності (бездіяльності), її можна розглядати як процес і як кінцевий результат – це:*

- а) дотримання норм права; б) застосування норм права; в) виконання норм права;
- г) реалізація правових норм;
- д) використання правових норм.

2. *За конкретними способами здійснення правових приписів виділяють такі форми реалізації норм права:*

- а) дозволи, заборони та використання;
- б) дозволи, заборони та зобов'язання;
- в) виконання, використання та заборона;
- г) дотримання, виконання та використання;
- д) дотримання, виконання та заборона.

3. *Форма реалізації забороняючих юридичних норм, яка полягає у пасивній поведінці суб'єктів, що вчиняється незалежно від їх власного бажання – це:*

- а) використання правових норм;
- б) виконання правових норм;
- в) дотримання правових норм;
- г) застосування правових норм;
- д) підтримання правових норм.

4. *Забороняючі нормативно-правові приписи реалізуються у формі:*

- а) правотворення;
- б) використання;
- в) виконання;
- г) дотримання;
- д) реалізації.

5. *«Кожний громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом» – це приклад:*

- а) використання правових норм;
- б) виконання правових норм;
- в) застосування правових норм;
- г) підтримання правових норм;
- д) дотримання правових норм.

6. *«... виїжджаючи на дорогу з житлової зони, дворів, місць стоянки, автозаправних станцій та інших прилеглих територій, водій повинен перед проїзною частиною чи тротуаром дати дорогу пішоходам і транспортним засобам, що рухаються по ній, а з'їжджаючи з дороги – велосипедистам і пішоходам, напрямку руху яких він перетинає» – це приклад:*

- а) використання правових норм;
- б) виконання правових норм;
- в) застосування правових норм;
- г) дотримання правових норм;
- д) підтримання правових норм.

7. *«... пішоходи повинні рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, тримаючись правого боку» – це приклад:*

- а) використання правових норм;
- б) дотримання правових норм;
- в) виконання правових норм;
- г) застосування правових норм;
- д) підтримання правових норм.

8. *Форма реалізації зобов'язуючих норм, що полягає в активній оведінці суб'єктів, яка здійснюється ними незалежно від їх власного бажання – це:*

- а) використання правових норм;
- б) виконання правових норм;
- в) дотримання правових норм;
- г) застосування правових норм;
- д) підтримання правових норм.

9. *Подання громадянином обов'язкового податкового звіту – це:*

- а) виконання норм права;
- б) дотримання норм права;
- в) використання норм права;
- г) застосування норм права;
- д) реалізація норм права.

10. *«...орган державної реєстрації актів цивільного стану зобов'язаний ознайомити наречених з їхніми правами та обов'язками як майбутніх подружжя і батьків та попередити про відповідальність за приховання перешкод до реєстрації шлюбу» – це приклад:*

- а) дотримання норм права;
- б) виконання норм права;
- в) використання норм права;
- г) застосування норм права;
- д) реалізація норм права.

Література до теми:

1. Актуальні проблеми теорії держави та права. Частина І. Актуальні проблеми теорії держави: Навчальний посібник / С.М. Тимченко, С.К. Бостан, С.М. Легша, Н.М. Пархоменко, Т.О. Пікуля, Н.В. Пронюк. К.: КНТ, 2007. 288 с.
2. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, прав, конструкції та наук, концепції): Навч. посіб. / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К.: Юрінком інтер, 2008. 400 с.
3. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. / За ред. Копейчикова В. В. К.: Юрінком Інтер, 2000. 320 с.
4. Загальна теорія держави і права: Підручник для студентів юридичних навчальних закладів / М.В.Цвік, О.В. Петришин, Л.В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад.. АПрН України М.В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад.. АПрН України О.В. Петришина. Харків: Право, 2009. 584 с.
5. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. К.: Ваіте, 2015. 392 с.
6. Кельман М. С., Мурашин А. Г. Общая теория государства и права: Учебник. К.: Кондор, 2006. 477 с.
7. Кельман М.С., Мурашин О.Г., Хома Н.М. Загальна теорія держави та права: Підручник. Львів: «Новий Світ-2000», 2003. 584 с.
8. Колодій А.М., Копейчикова В.В., Лисенков С.Л., Пастухов В.П., Сумін В.О., Тихомиров О.Д. Теорія держави і права. К.: «Юрінформ», 1995. 192 с..
9. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави: Навч. посіб. Вид. 10-те, доп. Львів: Край, 2008. 224 с.
10. Скакун О. Ф. Теория государства и права (энциклопедический курс) : учебник / О. Ф. Скакун. Х. : Эспада, 2007. 840 с.
11. Теорія держави і права : навч. посіб. для підгот. фахів-ців з інформ. безпеки / [О. О. Тихомиров, М. М. Мікуліна, Ю. А. Іванов та ін.] ; за заг. ред. Л. М. Стрельбицької. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 332 с.
12. Теорія держави і права : посіб. для підгот. до держ. іспитів / Д. В. Лук'янов, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський, Г. О. Христова ; за заг. ред. О. В. Петришина. 5-те вид., допов. і змінене. Х. : Право, 2016. 198 с.
13. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник /За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К.: Юрінком Інтер, 2006. 688 с.

14. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. К. : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.

2.2 Тема 2. Поняття, ознаки та види правозастосовного акту

1. Порядок (процедура) видання правозастосовних актів, їх структура та вимоги до оформлення.
2. Застосування норм права у випадках прогалин у праві.
3. Поняття прогалин у праві, способи їх усунення і подолання.
4. Аналогія закону, аналогія права, субсидіарне застосування права.
5. Правила використання інституту аналогії.

Тестові завдання:

1. *Застосування норм права – це:*

- а) форма реалізації зобов'язуючих юридичних норм, яка полягає в активній поведінці суб'єктів, що здійснюється ними незалежно від їхнього власного бажання;
- б) форма реалізації уповноважуючих правових норм, яка полягає в активній чи пасивній поведінці суб'єктів, що здійснюється ними за їхнім власним бажанням;
- в) форма реалізації забороняючих юридичних норм, яка полягає у пасивній поведінці суб'єктів, утриманні від заборонених діянь;
- г) державно-владна, організаційна діяльність компетентних органів держави й посадових осіб із реалізації правових норм відносно до конкретних життєвих випадків через винесення індивідуально-конкретних правових наказів;
- д) інтерпретація змісту правової норми для інших осіб, тобто тлумачення, виражене зовні вербально або документально та доступно для інших осіб.

2. *Метою правозастосовної діяльності є:*

- а) встановлення індивідуально-правових приписів;
- б) припинення шкідливих наслідків і покарання винної особи;
- в) видання законів;
- г) встановлення законності і правопорядку;
- д) усунення прогалин у праві.

3. *За змістом застосування норм права – це:*

- а) процес, що має стадійний характер, сутність якого полягає у притягненні до юридичної відповідальності винних суб'єктів;
- б) створення і ухвалення нових правових норм, що відбуваються у тих випадках, коли суспільні відносини раніше не регулювалися і виникла необхідність у цьому вперше;

в) втілення встановлених правових норм у діяльність суб'єктів права через виконання юридичних обов'язків, використання суб'єктивних прав, дотримання заборон;

г) заповнення повного чи часткового пропуску в чинних нормативних актах необхідних юридичних норм шляхом формулювання норм, яких бракує;

д) єдиний процес, що складається з відокремлених і взаємопов'язаних дій – стадій, внаслідок яких уповноваженим суб'єктом виноситься рішення по справі.

4. *Право компетентного органу вирішити справу та обов'язок зацікавлених осіб виконати прийняте рішення – це:*

- а) юридичний зміст правозастосовної діяльності;
- б) фактичний зміст правозастосовної діяльності;
- в) заохочувальний зміст правозастосовної діяльності;
- г) рекомендаційний міст правозастосовної діяльності;
- д) імперативний зміст правозастосовної діяльності.

5. *Діяльність уповноважених органів та посадових осіб по вивченню обставин справи, її юридичної кваліфікації і винесенню акта застосування права, а також дії зацікавлених осіб у зв'язку з його розглядом та ухваленням рішення – це:*

- а) юридичний зміст правозастосовної діяльності;
- б) фактичний зміст правозастосовної діяльності;
- в) заохочувальний зміст правозастосовної діяльності;
- г) рекомендаційний міст правозастосовної діяльності;
- д) імперативний зміст правозастосовної діяльності.

6. *Характерною рисою правозастосовної діяльності є:*

- а) не здійснюється на основі норм права;
- б) відсутність спеціального суб'єкта правозастосування;
- в) не має кінцевого результату;
- г) не має чітко передбаченої законодавством процедури здійснення;
- д) державно-владний характер.

7. *Владний характер застосування норм права полягає:*

- а) у вирішенні конкретної справи, життєвого випадку, певної правової ситуації на основі норм права;
- б) у діяльності компетентного органу або посадової особи, і лише в рамках наданих йому повноважень;
- в) в інтелектуальній діяльності;
- г) в ухваленні акта застосування норм права;
- д) у колективній діяльності.

8. *До специфічних ознак застосування норм права відноситься:*
- а) організуючий характер, оскільки створюються відповідні умови для більш повної реалізації правових норм;
 - б) здійснення органами, що не наділені державно-владними повноваженнями;
 - в) не має державно-владного характеру;
 - г) порядок застосування права не регламентований спеціальними юридичними нормами;
 - д) результати правозастосування не оформлюються юридичним актом.
9. *Ознакою застосування норм права є:*
- а) юридично оформлений характер;
 - б) логічна послідовність;
 - в) суттєве значення;
 - г) безпосередній вплив;
 - д) визначення сфери впливу на суспільні відносини.
10. *Однією з особливостей застосування норм права є:*
- а) пасивний характер;
 - б) здійснення в особливих матеріальних формах;
 - в) творчий, інтелектуальний характер;
 - г) виступає в якості юридичного факту;
 - д) діяльність щодо прийняття законів та інших нормативно-правових актів.

Література до теми:

1. Актуальні проблеми теорії держави та права. Частина I. Актуальні проблеми теорії держави: Навчальний посібник / С.М. Тимченко, С.К. Бостан, С.М. Легша, Н.М. Пархоменко, Т.О. Пікуля, Н.В. Пронюк. К.: КНТ, 2007. 288 с.
2. Бриль К. І. Правозастосовний акт як особливий вид індивідуальних правових актів: дис. канд. юрид. наук. Київ, 2008. 214 с.
3. Бриль К. І. Правозастосовний акт як особливий вид індивідуальних правових актів: моногр. Київ: Леся, 2012. 191 с.
4. Буяков А. Ю. Юридические коллизии и способы их устранения: дис. ... д-ра юрид. наук. Саратов, 1999. 227 с.
5. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, прав, конструкції та наук, концепції): Навч. посіб. / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К.: Юрінком інтер, 2008. 400 с.
6. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. / За ред. Копейчикова В. В. К.: Юрінком Інтер, 2000. 320 с.
7. Загальна теорія держави і права: Підручник для студентів юридичних навчальних закладів / М.В.Цвік, О.В. Петришин, Л.В. Авраменко

та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М.В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О.В. Петришина. Харків: Право, 2009. 584 с.

8. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. К.: Ваіте, 2015. 392 с.

9. Кельман М. С., Мурашин А. Г. Общая теория государства и права: Учебник. К.: Кондор, 2006. 477 с.

10. Кельман М.С., Мурашин О.Г., Хома Н.М. Загальна теорія держави та права: Підручник. Львів: «Новий Світ-2000», 2003. 584 с.

11. Колодій А.М., Копейчикова В.В., Лисенков С.Л., Пастухов В.П., Сумін В.О., Тихомиров О.Д. Теорія держави і права. К.: «Юрінформ», 1995. 192 с.

12. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави: Навч. посіб. Вид. 10-те, доп. Львів: Край, 2008. 224 с.

13. Скакун О. Ф. Теория государства и права (энциклопедический курс) : учебник / О. Ф. Скакун. Х. : Эспада, 2007. 840 с.

14. Теорія держави і права : навч. посіб. для підгот. фахівців з інформ. безпеки / [О. О. Тихомиров, М. М. Мікуліна, Ю. А. Іванов та ін.] ; за заг. ред. Л. М. Стрельбицької. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 332 с.

15. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. К. : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.

2.3 Тема 3. Юридична техніка

1. Ефективність правозастосування.
2. Гарантії правильного застосування норм права і їх види.
3. Юридичний механізм впровадження режиму законності в правозастосовну діяльність

Тестові завдання:

1. *Вимога правильного застосування норм права, яка означає, що правозастосовне рішення повинно прийматися державним органом або уповноваженою посадовою особою в межах їх компетенції:*

- а) обґрунтованість;
- б) доцільність;
- в) належність;
- г) об'єктивність;
- д) законність.

2. *Вимога правозастосування, яка вимагає прийняття рішення, в якому був би дотриманий необхідний баланс між несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення – це:*

- а) законність;

- б) доцільність;
- в) справедливість;
- г) обґрунтованість;
- д) пропорційність.

3. *Вимога правозастосування, змістом якої є зрозумілість, несуперечливість, повнота, остаточність й виконуваність правозастосовних актів – це:*

- а) своєчасність;
- б) правова визначеність;
- в) розумність;
- г) доцільність;
- д) пропорційність.

4. *Вимога правозастосування, яка полягає в обов'язку суб'єкта правозастосування обирати саме те рішення, яке є найбільш сприятливим для досягнення цілей та реалізації завдань відповідної норми права, найкраще враховує специфіку конкретної життєвої ситуації – це:*

- а) справедливість;
- б) своєчасність;
- в) обґрунтованість;
- г) доцільність;
- д) пропорційність.

5. *Вимога правозастосування, що відображає вимогу сумлінного й чесного використання суб'єктом правозастосування наданих йому повноважень й виконання покладених на нього обов'язків – це:*

- а) добросовісність;
- б) законність;
- в) обґрунтованість;
- г) доцільність;
- д) пропорційність.

6. *Вимога правозастосування, яка зобов'язує суб'єкта правозастосування приймати рішення, які б були розсудливими, обачними, відповідали здоровому глузду – це:*

- а) добросовісність;
- б) розумність;
- в) обґрунтованість;
- г) доцільність;
- д) пропорційність.

7. *Вимога правозастосування, яка визначає обов'язок здійснювати застосування норм права протягом розумного строку, без невиправданих зволікань, у найкоротший строк, достатній для отримання обґрунтованого результату – це:*

- а) добросовісність;
- б) розумність;
- в) обґрунтованість;

- г) своєчасність;
- д) пропорційність.

8. *Ненавмисна текстуальна або смислова невідповідність дій суб'єкта правозастосування нормам матеріального і процесуального права, а також принципам права, яка має своїм наслідком перешкодження реалізації прав, свобод і законних інтересів суб'єктів – це:*

- а) законодавча помилка;
- б) правозастосовна помилка;
- в) смислова помилка;
- г) логічна помилка;
- д) правовстановлююча помилка.

9. *Позитивне правозастосування передбачає:*

- а) застосування правових норм у разі правопорушення; б) застосування диспозицій правових норм;
- в) застосування гіпотез правових норм;
- г) застосування санкцій у разі порушення диспозицій;
- д) застосування охоронних норм у разі порушення диспозицій.

10. *Субординаційне індивідуальне правове регулювання здійснюється в межах правозастосовної діяльності і наявне в механізмі реалізації кримінальної відповідальності завдяки:*

- а) регламентації процедури розгляду кримінальних справ у суді; б) необхідності розкриття конкретної кримінальної справи;
- в) законодавчій вимозі враховувати матеріальну і моральну шкоду, обставини вчиненого при обранні відповідного засобу кримінально-правового впливу до особи винного;
- г) законодавчій вимозі враховувати особу потерпілого та обставини вчиненого при обранні відповідного засобу кримінально-правового впливу до особи винного;
- д) законодавчій вимозі враховувати особу винного та обставини вчиненого при обранні відповідного засобу кримінально-правового впливу, а також необхідність юридичного вирішення конкретної ситуації.

Література до теми:

1. Актуальні проблеми теорії держави та права. Частина I. Актуальні проблеми теорії держави: Навчальний посібник / С.М. Тимченко, С.К. Бостан, С.М. Легша, Н.М. Пархоменко, Т.О. Пікуля, Н.В. Пронюк. К.: КНТ, 2007. 288 с.
2. Бриль К. І. Правозастосовний акт як особливий вид індивідуальних правових актів: дис. канд. юрид. наук. Київ, 2008. 214 с.
3. Бриль К. І. Правозастосовний акт як особливий вид індивідуальних правових актів: моногр. Київ: Леся, 2012. 191 с.

4. Буяков А. Ю. Юридические коллизии и способы их устранения: дис. ... д-ра юрид. наук. Саратов, 1999. 227 с.
5. Василюк С. Правотворча і правозастосовна діяльність: їх діалектична єдність. *Право України*. 1996. № 10. С. 56-60.
6. Васін Є. Ю. Гарантії законності в правозастосовчій діяльності. *Право і суспільство*. 2012. № 4. С. 33-37.
7. Веклич В. О. До питання щодо особливостей правового регулювання і правозастосування при взаємодії органів державної влади і громадянського суспільства у боротьбі з корупцією в Україні. *Науковий вісник Університету «КРОК»*. 2017. Вип. 27. С. 59-67.
8. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, прав, конструкції та наук, концепції): Навч. посіб. / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К.: Юрінком інтер, 2008. 400 с.
9. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. / За ред. Копейчикова В. В. К.: Юрінком Інтер, 2000. 320 с.
10. Загальна теорія держави і права: Підручник для студентів юридичних навчальних закладів / М.В.Цвік, О.В. Петришин, Л.В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад.. АПрН України М.В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад.. АПрН України О.В. Петришина. Харків: Право, 2009. 584 с.
11. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. К.: Ваїте, 2015. 392 с.
12. Кельман М. С., Мурашин А. Г. Общая теория государства и права: Учебник. К.: Кондор, 2006. 477 с.
13. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. К. : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.

2.4. Тема 4. Юридичні фікції та презумпції як прийом юридичної техніки

1. Поняття та значення юридичної фікції як правового та соціального інструменту.
2. Класифікація, види та значення юридичної фікції.
3. Основні підходи до поняття юридичної презумпції.
4. Значення та ознаки юридичної презумпції.
5. Поняття та ознаки юридичних аксіом.
6. Значення юридичних аксіом в інтерпретаційній та правореалізаційній техніці.
7. Поняття та значення преюдиції.
8. Класифікація видів преюдиції.
9. Поняття, значення та функції юридичних символів.
10. Класифікація юридичних символів.
11. Поняття юридичного застереження.

12. Правові застереження та Конституція України.

Тестові завдання:

1. *Стадія правозастосовного процесу – це:*

а) сукупність дій посадової особи або державного органу, спрямовані на розв'язання певного завдання правозастосування;

б) діяльність спеціально уповноважених суб'єктів, що спрямована на формування юридичних норм, усвідомлення необхідності їх правового регулювання, формального закріплення і державного захисту юридичних приписів;

в) сукупність взаємопов'язаних дій членів суспільства, встановлених процесуальними нормами, сутність яких полягає у з'ясуванні та роз'ясненні їх суті;

г) дослідження, аналіз суспільних явищ і процесів, виявлення об'єктивної потреби у правовій регламентації;

д) діяльність щодо впорядкування та удосконалення нормативно-правових актів, зведення їх в єдину внутрішньо-узгоджену систему.

2. *До стадій правозастосовного процесу належать:*

а) встановлення фактичних обставин, юридична кваліфікація, винесення рішення;

б) дослідження, аналіз суспільних явищ і процесів, виявлення об'єктивної потреби у правовій регламентації; визначення суб'єкта, уповноваженого прийняти правове рішення і виду правового акта; прийняття рішення про підготовлення проекту правового акта; прийняття правового акта, його оформлення, підписання, опублікування і набрання ним юридичної сили;

в) виконання норм права, використання норм права, дотримання норм права, застосування норм права;

г) порушення норм права, з'ясування обставин, винесення рішення, набрання чинності рішення, виконання рішення;

д) виникнення спору про право, юридична кваліфікація, встановлення кола винних осіб.

3. *Змістом першої стадії правозастосовного процесу є:*

а) вибір та аналіз правової норми;

б) встановлення фактичних обставин справи; в) систематизація нормативно-правових актів;

г) внесення змін і доповнень до приписів нормативно-правових актів;

д) прийняття уповноваженим суб'єктом рішення по справі.

4. *Фактичні обставини справи – це:*

а) особлива форма реалізації права, яка здійснюється державними та громадськими організаціями в межах їх компетенції у формі владно-організуючої діяльності з конкретизації норми права;

б) діяльність, яка здійснюється відповідними державними органами чи за їх делегуванням громадськими структурами;

в) діяльність, у процесі якої конкретні факти підводяться під дію відповідної норми права;

г) обов'язок обґрунтування доказів, що покладається на певного суб'єкта;

д) життєві факти та явища дійсності, що утворюють фактичну основу застосування права.

5. *Юридичні факти поділяють на:*

а) дії та події;

б) термінові та довгострокові;

в) об'єктивні та суб'єктивні;

г) формальні та обумовлені;

д) фіктивні та умовні.

6. *До вимог, якими слід керуватися під час встановлення фактичних обставин справи на першій стадії застосування норм права належать:*

а) законність, верховенство права;

б) гуманізм, демократизм, гласність; в) свобода, справедливість, рівність;

г) суб'єктивність, колегіальність, оперативність;

д) належність, об'єктивність, повнота, істинність доказів.

7. *Встановлення юридично значущих фактів на першій стадії застосування норм права здійснюється за допомогою:*

а) безпосереднього спостереження за учасниками правовідносин;

б) систематизації нормативно-правових актів;

в) доказів, одержаних у передбачених законом формах і порядку;

г) застосування аналогії закону;

д) аналізу правової норми.

8. *Встановлення фактичних обставин справи на першій стадії правозастосовного процесу здійснюється без допомоги:*

а) показань свідків;

б) протоколів огляду місця події;

в) висновків експерта;

г) речових доказів;

д) речових доказів, які отримані незаконним шляхом.

9. Будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи – це:

- а) вибір та аналіз правових норм;
- б) встановлення обставин справи;
- в) докази;
- г) презумпція;
- д) тягар доказування.

10. Характерною особливістю преюдиційного факту є:

- а) відсутність обов'язковості повторного доказування;
- б) встановлюється лише судом апеляційної інстанції;
- в) встановлюється виключно в господарських справах;
- г) обов'язковість доказування;
- д) можливість використання лише під час розгляду справ в окремому провадженні.

2.5 Тема 5. Тлумачення норм права

1. Поняття і види тлумачення норм права.
2. Діяльність Конституційного Суду України з тлумачення Конституції та законів України.
3. Способи тлумачення норм права.
4. Мовний спосіб тлумачення.
5. Логічний спосіб тлумачення.
6. Системний спосіб тлумачення.
7. Історичний спосіб тлумачення.
8. Кваліфікація зловживання правом.
9. Тлумачення юридичних презумпцій і юридичних фікцій.
10. Способи тлумачення Конституції та законів.
11. Особливості тлумачення Конституційним Судом України Конституції та законів України.

Література до теми:

1. Актуальні проблеми теорії держави та права. Частина I. Актуальні проблеми теорії держави: Навчальний посібник / С.М. Тимченко, С.К. Бостан, С.М. Легша, Н.М. Пархоменко, Т.О. Пікуля, Н.В. Пронюк. К.: КНТ, 2007. 288 с.
2. Бриль К. І. Правозастосовний акт як особливий вид індивідуальних правових актів: дис. канд. юрид. наук. Київ, 2008. 214 с.

3. Бриль К. І. Правозастосовний акт як особливий вид індивідуальних правових актів: моногр. Київ: Леся, 2012. 191 с.
4. Буяков А. Ю. Юридические коллизии и способы их устранения: дис. ... д-ра юрид. наук. Саратов, 1999. 227 с.
5. Василюк С. Правотворча і правозастосовна діяльність: їх діалектична єдність. *Право України*. 1996. № 10. С. 56-60.
6. Васін Є. Ю. Гарантії законності в правозастосовчій діяльності. *Право і суспільство*. 2012. № 4. С. 33-37.
7. Веклич В. О. До питання щодо особливостей правового регулювання і правозастосування при взаємодії органів державної влади і громадянського суспільства у боротьбі з корупцією в Україні. *Науковий вісник Університету «КРОК»*. 2017. Вип. 27. С. 59-67.
8. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, прав, конструкції та наук, концепції): Навч. посіб. / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К.: Юрінком інтер, 2008. 400 с.
9. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. / За ред. Копейчикова В. В. К.: Юрінком Інтер, 2000. 320 с.

2.6 Тема 6. Колізії та прогалини норм права

1. Особливості подолання темпоральних колізій норм права в продовжуваних правовідносинах.
2. Співвідношення принципів подолання колізій норм права.
3. Конкуренція кримінально-правових норм.

Тестові завдання:

1. *Акт правозастосування є видом:*
 - а) нормативно-правового акта;
 - б) судового рішення;
 - в) локального акта;
 - г) управлінського рішення;
 - д) юридичного акта.
2. *За своєю сутністю правозастосовний акт – це:*
 - а) результат правотворчої діяльності;
 - б) акт тлумачення норми права;
 - в) результат вирішення юридичної справи;
 - г) етап створення законодавчого акта;
 - д) підзаконний акт.
3. *Для правозастосовного акта є характерним:*
 - а) наявність норми права; б) відсутність норми права;
 - в) в деяких випадках містить норму права, а в деяких ні;
 - г) містить одну з частин норми права;
 - д) правозастосовний акт тотожний поняттю «норма права».

4. *Характерною ознакою правового акта індивідуальної дії є:*
- а) наявність загальнообов'язкових правил поведінки;
 - б) поширення на будь-які правовідносини, які виникають у суспільстві;
 - в) належність до прав і обов'язків чітко визначеного суб'єкта;
 - г) формальна визначеність;
 - д) застосування до державних службовців.
5. *Акт правозастосування є різновидом поняття «акт керування» і використовується:*
- а) для характеристики дії відповідного органу та форми вираження цієї дії;
 - б) лише для характеристики дії відповідного органу;
 - в) лише для характеристики форми вираження дії відповідного органу;
 - г) для документальної строгості;
 - д) у правотворчості.
6. *Правозастосовні акти державних органів, а також організацій і установ з різними формами власності, окрім судових органів, приймаються:*
- а) не від імені народу;
 - б) від імені держави;
 - в) не від імені держави;
 - г) від імені територіальної громади;
 - д) від імені губернатора.
7. *Акт застосування норм права складається з наступних елементів:*
- а) вступної частини, основної частини, заключної частини;
 - б) вступної частини, описової частини, заключної частини;
 - в) вступної частини, описової частини, мотивувальної частини і заключної частини.
 - г) вступної частини, описової частини, резолютивної частини;
 - д) вступної частини, описової частини, мотивувальної частини і резолютивної частини.
8. *Вступна частина правозастосовного акта повинна мати:*
- а) назву документа, найменування об'єкта, предмет справи;
 - б) назву документа, найменування суб'єкта, що його прийняв, предмет справи, термін прийняття;
 - в) назву документа, предмет справи, термін прийняття;
 - г) найменування суб'єкта, термін прийняття, предмет справи;
 - д) назву документа, найменування суб'єкта, що його прийняв, предмет справи.
9. *«...Дніпровський районний суд м. Києва у складі: судді*

Петрова М.Н., за участю секретаря Тимофійової М.О...» – це:

- а) вступна частина правозастосовного акта;
- б) описова частина правозастосовного акта;
- в) мотивувальна частина правозастосовного акта;
- г) резолютивна частина правозастосовного акта;
- д) заключна частина правозастосовного акта.

10. Частина правозастосовного акта, в якій зазначаються фактичні обставини справи:

- а) вступна;
- б) описова;
- в) мотивувальна;
- г) резолютивна;
- д) загальна.

2.7 Тема 7. Поліцейські заходи

1. Вимоги до поліцейського заходу.

2. Види поліцейських заходів.

3. Превентивні поліцейські заходи: перевірка документів особи; опитування особи; поверхнева перевірка і огляд; зупинення транспортного засобу; вимога залишити місце і обмеження доступу до визначеної території; обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю; проникнення до житла чи іншого володіння особи; перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ; застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису; перевірка дотримання обмежень, установлених законом стосовно осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та інших категорій осіб; поліцейське піклування.

4. Поліцейські заходи примусу: фізичний вплив (сила); застосування спеціальних засобів; застосування вогнепальної зброї.

Література до теми:

1. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.

2. Адміністративне право: навчальний посібник // В.В. Баштанник, І.Д. Шуляєва. 2-е вид., переробл. і доповн. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018 . 200 с.

3. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, прав, конструкції та наук, концепції): Навч. посіб. / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К.: Юрінком інтер, 2008. 400 с.

4. Коломоєць Т.О. Адміністративне право України, Академічний курс: підручник / Т.О. Коломоєць. – К.: Юрінком Інтер, 2011. 576 с.

2.8 Тема 8. Кваліфікація адміністративних правопорушень, віднесених до компетенції Національної поліції України (на прикладах адміністративних справ, розглянутих судами Північного регіону)

1. Поняття, принципи, стадії кваліфікації адміністративних правопорушень.

2. Кваліфікація адміністративних правопорушень про порушення громадського порядку.

3. Кваліфікація адміністративних правопорушень щодо правил дорожнього руху, правил паркування транспортних засобів, правил, що забезпечують безпеку руху транспорту, правил користування засобами транспорту, правил, спрямованих на забезпечення схоронності вантажів на транспорті, а також інших правопорушень, передбачених ст. 222 КУпАП.

Література до теми:

1. Актуальні проблеми теорії держави та права. Частина I. Актуальні проблеми теорії держави: Навчальний посібник / С.М. Тимченко, С.К. Бостан, С.М. Легша, Н.М. Пархоменко, Т.О. Пікуля, Н.В. Пронюк. К.: КНТ, 2007. 288 с.

2. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, прав, конструкції та наук, концепції): Навч. посіб. / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К.: Юрінком інтер, 2008. 400 с.

3. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. / За ред. Копейчикова В. В. К.: Юрінком Інтер, 2000. 320 с.

4. Загальна теорія держави і права: Підручник для студентів юридичних навчальних закладів / М.В.Цвік, О.В. Петришин, Л.В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М.В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О.В. Петришина. Харків: Право, 2009. 584 с.

5. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. К.: Ваіте, 2015. 392 с.

6. Кельман М. С., Мурашин А. Г. Общая теория государства и права: Учебник. К.: Кондор, 2006. 477 с.

7. Кельман М.С., Мурашин О.Г., Хома Н.М. Загальна теорія держави та права: Підручник. Львів: «Новий Світ-2000», 2003. 584 с.

8. Колодій А.М., Копейчикова В.В., Лисенков С.Л., Пастухов В.П., Сумін В.О., Тихомиров О.Д. Теорія держави і права. К.: «Юрінформ», 1995. 192 с.

9. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави: Навч. посіб. Вид. 10-те, доп. Львів: Край, 2008. 224 с.

10. Скакун О. Ф. Теория государства и права (энциклопедический курс) : учебник / О. Ф. Скакун. Х. : Эспада, 2007. 840 с.

11. Теорія держави і права : навч. посіб. для підгот. фахівців з інформ. безпеки / [О. О. Тихомиров, М. М. Мікуліна, Ю. А. Іванов та ін.] ; за заг. ред. Л. М. Стрельбицької. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 332 с.

12. Теорія держави і права : посіб. для підгот. до держ. іспитів / Д. В. Лук'янов, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський, Г. О. Христова ; за заг. ред. О. В. Петришина. 5-те вид., допов. і змінене. Х. : Право, 2016. 198 с.

13. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник /За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К.: Юрінком Інтер, 2006. 688 с.

14. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. К. : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.

2.9 Тема 9. Кваліфікація адміністративних правопорушень, підслідних Державній прикордонній службі України (на прикладах адміністративних справ, розглянутих судами Північного регіону)

1. Кваліфікація адміністративних правопорушень, пов'язаних з порушенням прикордонного режиму, режиму в пунктах пропуску через державний кордон України або режимних правил у контрольних пунктах в'їзду - виїзду, порушенням іноземцями та особами без громадянства правил перебування в Україні і транзитного проїзду через її територію.

2. Кваліфікація адміністративних правопорушень, пов'язаних з невиконанням рішення про заборону в'їзду в Україну, порушенням порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України або виїзду з неї, а також з порушенням порядку в'їзду до району проведення антитерористичної операції або виїзду з нього (стаття 202 КУпАП, частина друга статті 203 КУпАП, стаття 203-1 КУпАП (щодо порушень, виявлених у пункті пропуску (пункті контролю) через державний кордон України, контрольному пункті в'їзду-виїзду або контрольованому прикордонному районі), статті 204-2, 204-4 КУпАП).

Література до теми:

1. Актуальні проблеми теорії держави та права. Частина I. Актуальні проблеми теорії держави: Навчальний посібник / С.М. Тимченко, С.К. Бостан, С.М. Легша, Н.М. Пархоменко, Т.О. Пікуля, Н.В. Пронюк. К.: КНТ, 2007. 288 с.

2. Бриль К. І. Правозастосовний акт як особливий вид індивідуальних правових актів: дис. канд. юрид. наук. Київ, 2008. 214 с.

3. Бриль К. І. Правозастосовний акт як особливий вид індивідуальних правових актів: моногр. Київ: Леся, 2012. 191 с.

4. Буяков А. Ю. Юридические коллизии и способы их устранения: дис. ... д-ра юрид. наук. Саратов, 1999. 227 с.
5. Василюк С. Правотворча і правозастосовна діяльність: їх діалектична єдність. *Право України*. 1996. № 10. С. 56-60.
6. Васін Є. Ю. Гарантії законності в правозастосовчій діяльності. *Право і суспільство*. 2012. № 4. С. 33-37.
7. Веклич В. О. До питання щодо особливостей правового регулювання і правозастосування при взаємодії органів державної влади і громадянського суспільства у боротьбі з корупцією в Україні. *Науковий вісник Університету «КРОК»*. 2017. Вип. 27. С. 59-67.
8. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, прав, конструкції та наук, концепції): Навч. посіб. / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К.: Юрінком інтер, 2008. 400 с.
9. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. / За ред. Копейчикова В. В. К.: Юрінком Інтер, 2000. 320 с.

2.10 Тема 10. Кваліфікація адміністративних правопорушень, підслідних Військовій інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (на прикладах адміністративних справ, розглянутих судами Північного регіону)

1. Кваліфікація адміністративних правопорушень, передбачених частинами першою, четвертою і п'ятою статті 121 КУпАП
2. Кваліфікація адміністративних правопорушень, передбачених статтею 121-1 КУпАП
3. Кваліфікація адміністративних правопорушень, передбачених частинами першою, другою і третьою статті 122 КУпАП
4. Кваліфікація адміністративних правопорушень, передбачених частиною першою статті 123 КУпАП

Практичні ситуації:

1. За фабулами справ скласти протокол адміністративних правопорушень, передбачених частинами першою, четвертою і п'ятою статті 121 КУпАП
2. За фабулами справ скласти протокол адміністративних правопорушень, передбачених статтею 121-1 КУпАП

Тестові завдання:

1. *Правовстановлювальні акти – це акти, які:*
 - а) відновлюють суб'єктивні права та юридичні обов'язки суб'єктів;
 - б) визначають варіанти поведінки;
 - в) встановлюють можливість реалізації суб'єктивного права;

г) встановлюють факти припинення суб'єктивних прав і юридичних обов'язків;

д) констатують можливість зміни суб'єктивних прав і юридичних обов'язків.

2. За юридичними наслідками до правоконстатуючих актів застосування норм права відноситься до:

а) свідоцтво про шлюб;

б) відновлення на посаді;

в) припис про усунення порушень земельного законодавства;

г) постанова державного виконавця про відкриття виконавчого провадження;

д) постанова прокурора про притягнення особи до адміністративної відповідальності.

3. Прикладом правозмінюючого акта є:

а) наказ керівника установи про звільнення особи з посади;

б) рішення суду про відшкодування збитків;

в) рішення суду про визнання права на житло;

г) рішення суду про позбавлення батьківських прав;

д) наказ керівника установи про переведення особи на іншу посаду.

4. Вказівка прокурора з приводу незаконного виселення громадянина – це:

а) правозмінюючий акт правозастосування;

б) правоскасовуючий акт правозастосування;

в) правоприпиняючий акт правозастосування;

г) правоконстатуючий акт правозастосування;

д) правовстановлюючий акт правозастосування.

5. Прикладом правоприпиняючого акта є:

а) наказ керівника установи про призначення особи на посаду;

б) рішення суду про визнання права на житло;

в) рішення суду про відшкодування збитків;

г) наказ керівника установи про звільнення особи з посади;

д) наказ керівника установи про призначення премії.

6. Вид правозастосовного акта, який застосовується до рішення суду про позбавлення батьківських прав:

а) правостверджуючий акт;

б) правовстановлюючий акт;

в) правозмінюючий акт;

г) правоприпиняючий акт;

д) забороняючий акт.

7. *За значенням у юридичному процесі акти застосування норм права класифікують на:*

- а) регулятивні та охоронні;
- б) основні та допоміжні;
- в) колегіальні та одноособові;
- г) письмові та усні;
- д) колегіальні та групові.

8. *До основних актів правозастосування відноситься:*

- а) вирок суду;
- б) протокол огляду документа;
- в) протокол огляду місця події;
- г) Закон України;
- д) протокол огляду вогнепальної зброї.

9. *Постанова про обрання запобіжного заходу певного виду – це вид:*

- а) основного акта правозастосування;
- б) допоміжного акта правозастосування;
- в) колегіального акта правозастосування;
- г) правоконстатуючого акта правозастосування;
- д) цивільного акта правозастосування.

10. *До допоміжних актів застосування норм права відносять:*

- а) ухвалу господарського суду про задоволення скарги на бездіяльність державного службовця;
- б) постанову суду;
- в) ухвалу про витребування доказів;
- г) вирок;
- д) рішення суду.

Література до теми:

1. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.

2. Адміністративне право: навчальний посібник // В.В. Баштанник, І.Д. Шуляєва. 2-е вид., переробл. і доповн. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018 . 200 с.

3. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, прав, конструкції та наук, концепції): Навч. посіб. / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. К.: Юрінком інтер, 2008. 400 с.

4. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. / За ред. Копейчикова В. В. К.: Юрінком Інтер, 2000. 320 с.

5. Загальна теорія держави і права: Підручник для студентів юридичних навчальних закладів / М.В.Цвік, О.В. Петришин, Л.В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад.. АПрН України М.В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад.. АПрН України О.В. Петришина. Харків: Право, 2009. 584 с.

6. Загальна теорія права : посіб. для підгот. до іспитів за новою програмою / Д.В. Лук'янов, С.П. Погребняк, В.С. Смородинський; за заг. ред. О.В. Петришина. Харків: Право, 2019. 172 с.

7. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. К.: Ваіте, 2015. 392 с.

11 Тема 11. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту

1. Безпека руху та експлуатації транспорту – транспортна безпека – як об'єкт кримінально-правової охорони.

2. Поняття та ознаки кримінальних правопорушень проти транспортної безпеки.

3. Місце цих кримінальних правопорушень у структурі злочинності.

4. Соціальна обумовленість криміналізації суспільно небезпечних діянь, що порушують транспортну безпеку.

5. Види кримінальних правопорушень проти транспортної безпеки: кримінальні правопорушення проти безпеки руху чи експлуатації залізничного, водного, повітряного транспорту; кримінальні правопорушення проти безпеки руху чи експлуатації автомобільного транспорту та міського електротранспорту; інші кримінальні правопорушення проти транспортної безпеки.

6. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти безпеки руху чи експлуатації автомобільного транспорту та міського електротранспорту: порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами; випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації; порушення правил, норм і стандартів, що стосуються убезпечення дорожнього руху; незаконне заволодіння транспортним засобом; знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу.

Теми рефератів:

1. Кримінальна відповідальність за порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту.

2. Кримінальна відповідальність за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами.

3. Відмежування незаконного заволодіння транспортними засобами від кримінальних правопорушень проти власності.

Література до теми:

1. Борисов В.И. Уголовная ответственность за нарушение правил, норм и стандартов, обеспечивающих безопасность дорожного движения / В.И. Борисов, С.В. Гизимчук. – Х.: Консум, 2001. – 160 с.

2. Ємельяненко В.В. Кримінальна відповідальність за незаконне заволодіння транспортним засобом: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 – кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право / В.В. Ємельяненко. – Х., 2009. – 20 с.

3. Мисливий В.А. Злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту / В.А. Мисливий. – Д.: Юридична академія МВС України, 2004. – 380 с.

4. Щупаківський Р.В. Кримінальна відповідальність за незаконне заволодіння чужим транспортним засобом / Р.В. Щупаківський. – К.: Атіка, 2007.

2.12 Тема 12. Проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності

1. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.

2. Окремі види кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.

Теми рефератів:

1. Кримінальна відповідальність за хуліганство.

2. Кримінальна відповідальність за жорстоке поводження з тваринами.

3. Кримінальна відповідальність за ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів.

Література до теми:

1. Берднік І.В. Проблеми кримінально-правової кваліфікації порушення правил охорони вод (стаття 242 Кримінального кодексу України). *Судова та слідча практика в Україні*. 2018. №6. С. 16-22.

2. Берзін П.С. Берднік І.В. Поняття ґрунтового покриву (поверхневого) шару земель та незаконного заволодіння ним: кримінально-правові аспекти. *Актуальні проблеми держави і права: збірник наукових праць*. Вип. 81 / редкол.: В.В. Завальнюк (голов. ред.) та ін. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 190 с. - С. 9-13.

3. Берднік І.В. Особливості кваліфікації злочинів під час конкуренції кримінально-правових норм (на прикладі ст. 239¹ КК України та ст. 239² КК України). *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2018. № 1. С. 189-192.

4. Гнетнев М.К. Кримінальна відповідальність за сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук / М.К. Гнетнев; Львівський державний ун-т внутрішніх справ. – Львів, 2010. – 19 с.

5. Демидова Л.М. Кримінальна відповідальність за створення злочинної організації / Л.М. Демидова. – Х.: СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2005. – 256 с.

6. Емельянов В.П. Терроризм как явление и как состав преступления против общественной безопасности / В.П. Емельянов. – Х., 1999.

7. Кримінальне право (Особлива частина): підручник: у 2 т. / А.О. Данилевський, Д.О. Калмиков, М.І. Хавронюк та ін.; за ред. О.О. Дудорова, Є. О. Письменського. Луганськ: Елтон-2, 2012. Т. 1. 2012. 780 с.

8. Кримінальне право (Особлива частина): підручник: у 2 т. / А.О. Данилевський, Д.О. Калмиков, М.І. Хавронюк та ін.; за ред. О.О. Дудорова, Є. О. Письменського. Луганськ: Елтон-2, 2012. Т. 1. 2012. 780 с.

9. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна. Курс лекцій / за ред. М.Й. Коржанського. Київ: Атіка, 2001. 432 с.

10. Кримінальне право України. Загальна частина / За ред. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. Харків: Юрінком - Право, 2002. 416 с.

11. Кримінальне право України. Загальна частина: підруч. для студентів юрид. вузів і фак. / Г.В. Андрусів, П.П. Андрушко, В.В. Беньківський та ін.; за ред. П.П. Андрушка, П.С. Матишевського, С.Д. Шапченка. Київ: Юрінком Інтер, 1997. 512 с.

12. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / Ю.В. Александров, В.І. Антипов, О.О. Дудоров та ін.; за ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка. Київ: Атіка, 2008. 376 с.

13. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник для студ. юрид.вузів і фак.; за ред. П.С. Матишевського та ін. Київ: Юрінком Інтер, 1997. 347 с.

14. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник / Відп. ред. Я.Ю. Кондратьєв. Київ: Правові джерела, 2002. 432 с.

15. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, Л.М. Кривоченко та ін.; за ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. Харків: Право, 2010. 455 с.

16. Кримінальне право України: навч. посіб. / С. Г. Волкотруб та ін.; за ред. О. М. Омельчука. Київ: Наукова думка; Прецедент, 2004. 297 с.
17. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / М.І.Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов та ін.; за ред. проф. М. І. Бажанова, В.В. Сташиса, В. Я. Тація. 2-е вид., перероб. і доп. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 544 с.
18. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 4-те вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2010. 608 с.
19. Кримінальне право України: практикум: навч. посіб. / П.П. Андрушко, П.С. Берзін, С.Д. Шапченко та ін.; під ред. С.С. Яценка. Київ: Алерта; КНТ; Центр учбової літератури, 2010. 640 с.
20. Кримінальне право. Особлива частина / О.С. Стеблинська. Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2014. 358 с.
21. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України / за заг. ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 9-те вид., перероб. і доп. Київ: Юридична думка, 2012. 1316 с.
22. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. Особлива частина / П. П. Андрушко, Т. М. Арсенюк, О. Г. Атаманюк та ін.; заг. ред. М. О. Потєбенько, В. Г. Гончаренко. Київ: Форум, 2001. 942 с.
23. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України: у 2 т. / заг. ред. П.П. Андрушка, В.Г. Гончаренка, Є.В. Фесенка. Київ: Алерта; КНТ; Центр учбової літератури, 2009. Т. 1. 964 с.
24. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України: У 2 ч. / під заг. редакцією Потєбенька М. О., Гончаренка В. Г. Київ, 2001. Ч. 2. 465 с..
25. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 11-те вид., перероб., та допов. Київ: Дакор, 2019. 1384 с.

2.13 Тема 13. Проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади та самоврядування

1. Поняття та ознаки кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян.
2. Місце цих кримінальних правопорушень у структурі злочинності. Соціальна обумовленість встановлення кримінальної відповідальності за ці кримінальні правопорушення.
3. Види означених кримінальних правопорушень: кримінальні правопорушення проти порядку використання державних символів; кримінальні правопорушення проти нормальної діяльності громадських організацій та об'єднань; кримінальні правопорушення проти нормальної діяльності представників влади та членів громадських формувань; кримінальні правопорушення проти порядку використання документів та

засобів отримання інформації; інші кримінальні правопорушення проти авторитету держави і діяльності громадських об'єднань.

4. Кримінальні правопорушення проти порядку використання державних символів: наруга над державним символом; незаконне підняття Державного Прапора України на річковому або морському судні.

Теми рефератів:

1. Кримінальні правопорушення проти нормальної діяльності громадських організацій та об'єднань: незаконне перешкодження організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій; захоплення державних або громадських будівель чи споруд, умисне пошкодження ліній зв'язку.

2. Кримінальні правопорушення проти порядку використання документів та засобів отримання інформації: викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження; підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів; незаконні придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації; умисне пошкодження ліній зв'язку.

3. Інші кримінальні правопорушення проти авторитету держави і діяльності громадських об'єднань: самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи; підкуп працівника державного підприємства, установи чи організації; примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань; самоправство.

4. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян та форми її реалізації: кримінальне покарання; звільнення від покарання; звільнення від відбування покарання.

Література до теми:

1. Актуальні проблеми протидії рейдерству в Україні: зб. наук. праць / за заг. ред. В.М. Куца. – К.: Національна академія прокуратури України, 2009. – 76 с.

2. Андрушко П. Коментар до статті 358 Кримінального кодексу України / П. Андрушко // Юридичний вісник України. – 2001. – № 45. – С. 33–35. – 10–16 листопада.

3. Арманов М.Г. Кримінальна відповідальність за примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право / М.Г. Арманов // Національна академія прокуратури України. – К., 2009. – 17 с.

4. Дзюба Ю.П. Кримінальна відповідальність за викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження (аналіз складу злочину): автореф. дис. на здобуття наук. Ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право / Ю.П. Дзюба. – Х., 2008. – 20 с.

5. Осадчий В.І. Кримінально-правовий захист правоохоронної діяльності: моногр. / В.І. Осадчий. – К.: Атіка. – 2004. – 336 с.

2.14. Тема 14. Складання проектів процесуальних документів на стадії досудового розслідування

1. Складання проектів процесуальних документів (за фабулами справ):

- протоколу прийняття усної заяви про вчинене кримінальне правопорушення,
- заяви про вчинення злочину,
- повідомлення про початок досудового розслідування,
- доручення про проведення досудового розслідування,
- заяви про залучення до провадження як потерпілого,
- постанови про відсторонення слідчого від проведення досудового розслідування,
- заяви про самовідвід, повідомлення про передачу матеріалів кримінального провадження іншому слідчому органу досудового розслідування,
- постанови про визначення підслідності,
- клопотання про проведення обшуку житла,
- протоколу обшуку житла, клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою,
- повідомлення про завершення досудового розслідування та надання доступу до матеріалів досудового розслідування,
- обвинувального акту.

Література до теми:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Шпонки, А. В. Портнова. - Х.: Право, 2012. - Т. 1. - 768 с.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. / Є. М. Блажівський, Ю. М. Грошевий, Ю. М. Дьомін та ін. ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Шпонки, А. В. Портнова.- Х.: Право, 2012. - Т. 2. - 664 с.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-

практичний коментар / за заг. ред. В. Г. Гончаренка, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. - К.: Юстініан, 2012. -1224 с.

4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. 3-тє вид., переробл. та доповн. / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. - К.: Атіка, 2005. - 1064 с.

32. Курс лекцій з кримінального процесу за новим Кримінальним процесуальним кодексом України (Загальна частина) / В. В. Рожнова, Д. О. Савицький, Я. Ю. Конюшенко та ін. - К.: Нац. акад. внутр. справ, 2012. - 280 с.

33. Курс лекцій з кримінального процесу за новим Кримінальним процесуальним кодексом України (Особлива частина) / О. Ю. Хабло, О. С. Степанов, М. П. Климчук та ін. - К.: Нац. акад. внутр. справ, 2012. - 200 с.

34. Кримінальний процес : підруч. / за ред. Ю. М. Грошевого та О. В. Каготіної. - Х.: Право, 2010. - 608 с.

35. Кримінальний процес: Підручник/ Ю.М. Грошевий, В.Я. Тацій, А.Р. Туманянц та ін. ; за ред. В.Я. Тація, Ю.М. Грошевого, О.В. Капліної, О.Г. Шило. - Харків: Право, 2013. - 824 с.

36. Капліна О.В., Шило О.Г., Трофименко В.М. Кримінальний процес [Текст]: підручник/ О.В. Капліна, О.Г. Шило., В.М. Трофименко — Харків: Видавництво «Право», 2018.- 584 с.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Акти тлумачення норм права і їх місце в системі правових актів.
2. Аспекти правороз'яснювальної діяльності правоохоронних органів.
3. Види актів застосування норм права.
4. Види правозастосовних проваджень.
5. Види тлумачення норм права за обсягом.
6. Види тлумачення норм права, що використовуються в діяльності правоохоронних органів.
 7. Вимоги до правильного застосування норм права.
 8. Випадки реалізації норм права у формі застосування.
 9. Відмінні ознаки стадій застосування норм права.
 10. Гарантії правильного застосування права.
 11. Граматичний спосіб тлумачення норм права.
 12. Ефективність застосування норм права.
 13. Законність правозастосовної діяльності (поняття і зміст).
 14. Засоби юридичної техніки.
 15. Застосування норм матеріального та процесуального права.
 16. Зловживання правом у правозастосовній діяльності.
 17. Значення законності для досягнення професійних цілей правоохоронними органами.
 18. Конклюдентні акти застосування норм права.
 19. Критерії класифікації актів застосування норм права.
 20. Логічний спосіб тлумачення права.
 21. Методи усунення помилок в правозастосовній діяльності.
 22. Механізм з'ясування змісту правової норми.
 23. Неофіційне тлумачення і його види.
 24. Об'єкт і предмет тлумачення.
 25. Ознаки правозастосовних актів.
 26. Офіційне тлумачення норм права і його значення у правозастосовній діяльності.
 27. Поняття застосування норм права і його ознаки.
 28. Поняття і види правозастосовних актів.
 29. Поняття і ознаки правозастосовних проваджень.
 30. Поняття і ознаки правозастосовної діяльності органів держави.
 31. Поняття прогалін у праві.
 32. Поняття системи гарантій правильного правозастосування.
 33. Поняття тлумачення правових норм.
 34. Правила використання інституту аналогії.
 35. Правила юридичної техніки.
 36. Правозастосовна правоохоронна діяльність.
 37. Принцип доцільності у правозастосовній діяльності.
 38. Принцип обґрунтованості правозастосовної діяльності.
 39. Принцип справедливості у правозастосуванні.

40. Принципи застосування норм права.
41. Принципи правозастосовної діяльності.
42. Причини помилок у правозастосовній діяльності.
43. Причини, що викликають необхідність тлумачення норм права.
44. Причини, що обумовлюють необхідність тлумачення правових норм.
45. Професійна правова культура юриста.
46. Процедурні (функціональні) стадії застосування права.
47. Процес застосування права і його стадії.
48. Процес тлумачення норм права.
49. Роль доктринального тлумачення в правозастосовній діяльності.
50. Систематичний (системний) спосіб тлумачення права.
51. Системний характер юридичних гарантій правильного правозастосування.
52. Співвідношення правозастосовних актів з нормативно-правовими актами.
53. Спільні та відмінні ознаки актів застосування норм права та нормативно-правових актів.
54. Способи усунення і подолання прогалин у праві.
55. Статичні та динамічні фактори юридичного механізму впровадження режиму законності в правозастосовну діяльність.
56. Суб'єкти тлумачення норм права.
57. Сутність і зміст правозастосовних актів.
58. Форми (способи) застосування норм права.
59. Форми правозастосовної діяльності правоохоронних органів.
60. Функції застосування норм права.
61. Функції тлумачення норм права.
62. Характеристика стадії застосування норм права «Встановлення фактичних обставин справи».
63. Характеристика стадії застосування норм права «Встановлення юридичної основи справи».
64. Характеристика стадії застосування норм права «Прийняття рішення та його документальне оформлення у правозастосовному акті».
65. Шляхи і умови підвищення ефективності правозастосовної діяльності.
66. Шляхи профілактики зловживання правом під час правозастосовної діяльності.
67. Юридична сила правозастосовного акта.
68. Юридична техніка в правозастосовній діяльності.
69. Юридичний механізм впровадження законності в правозастосовну діяльність.
70. Юридичні колізії в правозастосованні та способи їх вирішення.
71. Поняття, принципи, стадії кваліфікації адміністративних правопорушень.

72. Кваліфікація адміністративних правопорушень про порушення громадського порядку.

73. Кваліфікація адміністративних правопорушень щодо правил дорожнього руху, правил паркування транспортних засобів, правил, що забезпечують безпеку руху транспорту, правил користування засобами транспорту, правил, спрямованих на забезпечення схоронності вантажів на транспорті, а також інших правопорушень, передбачених ст. 222 КУпАП.

74. Кваліфікація адміністративних правопорушень, передбачених частинами першою, четвертою і п'ятою статті 121 КУпАП,

75. Кваліфікація адміністративних правопорушень, передбачених статтею 121-1 КУпАП,

76. Кваліфікація адміністративних правопорушень, передбачених частинами першою, другою і третьою статті 122 КУпАП,

77. Кваліфікація адміністративних правопорушень, передбачених частиною першою статті 123 КУпАП,

78. Громадський порядок та суспільна моральність як об'єкти кримінально-правової охорони.

79. Поняття та ознаки кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності. Місце цих кримінальних правопорушень у структурі злочинності.

80. Соціальна обумовленість встановлення кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності.